

Ekonomi och Marknad – april 2018

-Gris, nöt och lamm

Ekonomi och Marknad utges av LRF Kött och syftar till att beskriva marknadsläget inom köttslagen gris, nöt och lamm.

Gris

- Investeringsstakten steg kraftigt inom grisproduktionen under 2017. I synnerhet utmärker sig ökningen av antalet förprövade suggplatser som är på den högsta nivån på tio år. Även förprövade slaktsvinsplatser uppvisar en stark ökning. En ännu starkare trend är intresset för att investera i tillväxtstall för smågrisar. Situationen understryker att tillväxtstallarna utgör en trång sektor när produktiviteten per sugga ökar och utvecklingen syftar till att balansera produktionskapaciteten i smågrisproduktionen.

Nöt

- Nyckeltalet nötkött minus foder och kalv förstärktes med 5,5 procent under årets inledande 13 veckor. Prisnoteringen för ungtjur är i stort sett i fas med nivån för samma period föregående år, foderpriserna är närmare två procent högre. Det som förklarar marginalförstärkningen i slutuppfödningen är istället svagare livkalvpriser. Under 2018 är nivån cirka 13 procent lägre än föregående år. Det finns säsongsmässiga variationer som talar för lägre kalvpriser under inledningen av året men signaler om slaktköer kan också ha bidragit till en mer balanserad efterfrågan med sjunkande priser som följd.

Får och lamm

- Antalet slaktade lamm ökade med 2,7 procent under 2017 i förhållande till föregående år och antalet slaktade tackor och baggar ökade med 13 procent. Uppgifter från jordbruksverket visar att antalet tackor och baggar ökat med cirka 10 procent sedan 2010. Utvecklingen går i otakt med en marknad som under samma period vuxit med närmare 44 procent och lämnar också ett tydligt avtryck i handelsbalansen med lammkött.

Slaktutveckling och handelsflöden i Sverige

Antalet slaktade grisar motsvarade prognosen för helåret 2017 som indikerade en produktionsökning om två procent. Antalet suggor i produktion ökade med 0,5 procent varför huvuddelen av ökningen beror på produktivetsförbättringar som sker på gårdsnivå, uttryckt i fler slaktade grisar per årssugga. Prognosen för 2018 är en fortsatt ökning av slakten (+2-3 %) då antalet suggor ökade något under 2017.

Sveriges import av griskött fortsätter att minska och landar på 116 tusen ton under 2017, motsvarande 6,9 procent lägre än föregående år. Huvudsakligen är det de dominerande marknadsaktörerna Tyskland och Danmark som exporterar allt mindre volymer till Sverige. Situationen innebär att svenskt griskött stärkt sina marknadsandelar på hemmamarknaden för femte året i följd och närmare 73 procent av allt griskött som konsumeras är svenskt.

Den svenska exporten av griskött ökade med 9,7 procent under 2017. I synnerhet märks en uppgång på den nya zeeländska, brittiska och danska marknaden. Den sydkoreanska marknaden tillhör fortfarande en av de fem viktigaste exportdestinationerna men backar med närmare 14 procent under 2017. Överlag utmärks exportambitionerna av relativt spridda skurar, närmare 40 procent av exportvolymerna går till ett större antal länder som i denna sammanställning benämns *Övriga*.

Tabell 1. Slaktutveckling och handelsflöden av griskött i Sverige.

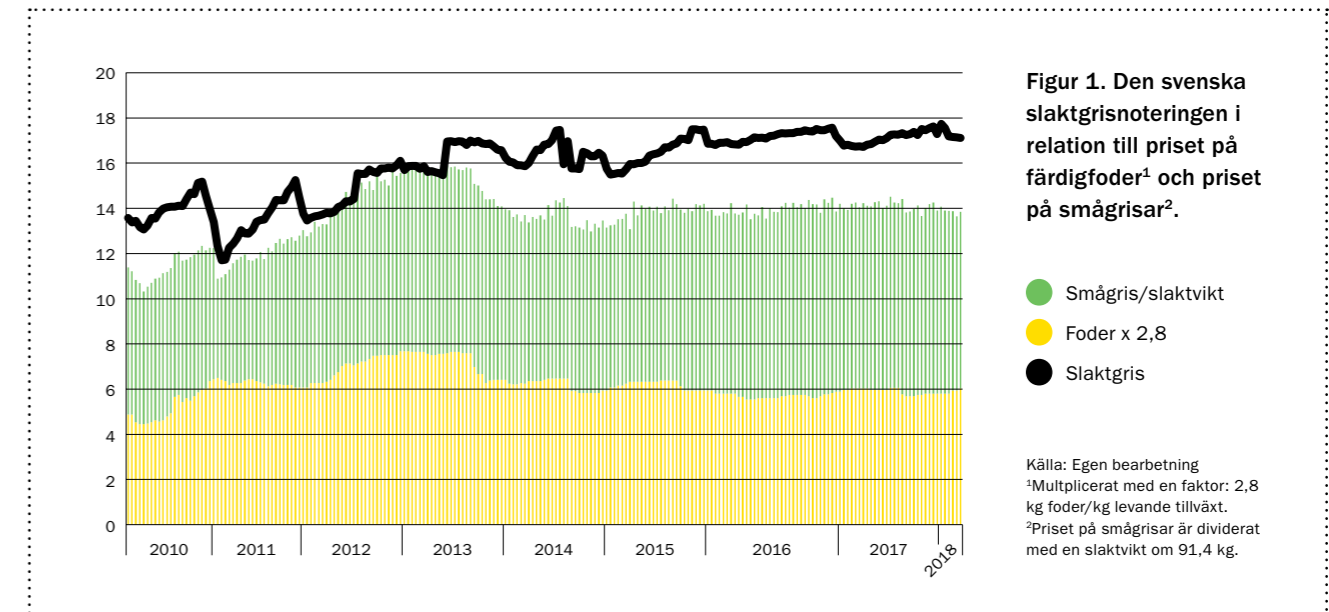
Sverige	Januari - december 2017	Δ perioden (%) 2017/2016
Antal slaktade grisar (1 000-tal)	2 567	1,9
Export (ton)	28 402	9,7
Polen	7 751	1
Nya Zeeland	3 024	22
Danmark	2 019	29
Italien	384	416
Sydkorea	1 484	-14
Storbritannien	1 988	20
Estland	410	47
Övriga	11 343	9
Import (ton)	116 008	-6,9
Tyskland	47 707	-7
Danmark	28 859	-14
Nederländerna	6 849	-4
Finland	6 265	-13
Belgien	2 974	-4
Italien	2 362	-8
Irland	1 739	-21
Ungern	69	-13
Övriga	19 184	9

Källa: Jordbruksverket och SCB.

Lönsamhetsindikator

Slaktgrisproduktionen upplever en stark lönsamhetsutveckling under inledningen av 2018. Slaktgrisnoteringen stärktes med närmare tre procent på årsbasis och både lägre foder- och smågrispriser bidrog sammantaget till en marginalförstärkning

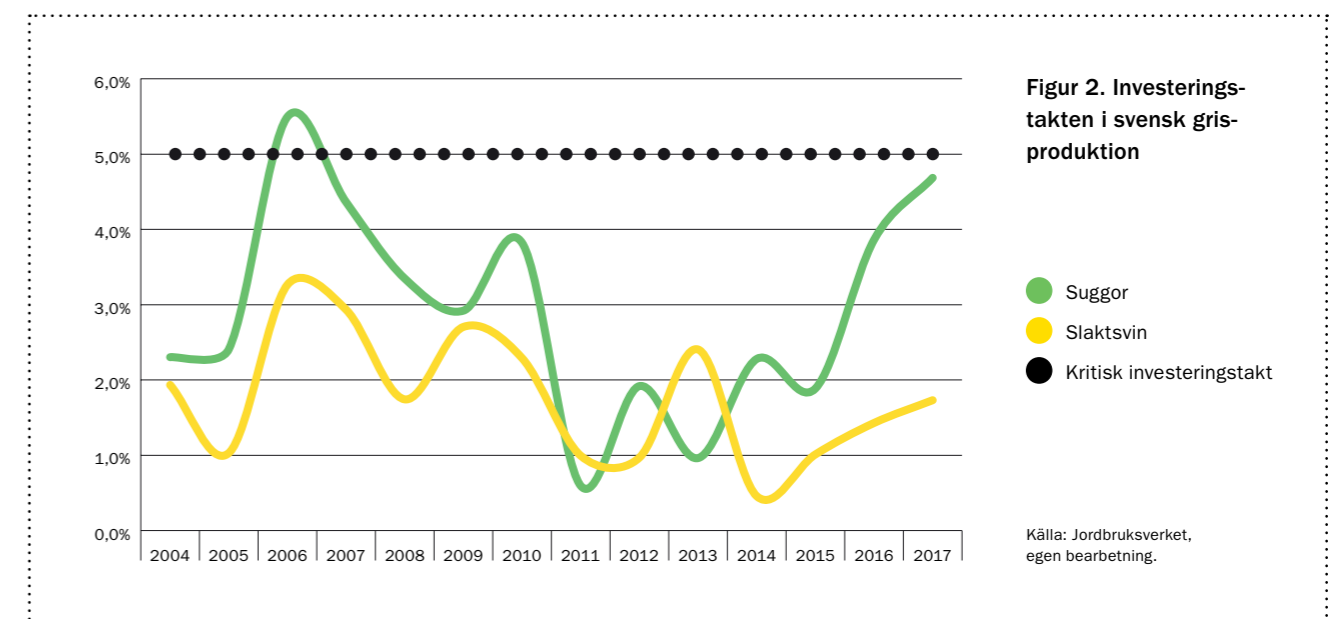
motsvarande 28 procent i jämförelse med det första kvartalet 2017. Smågrisproduktionen, däremot, upplever en marginalförsvagning med 0,8 procent under samma period då lägre foderpriser inte fullt ut kompenserar för en lägre smågrisnotering.

Utvecklingen i svensk grisproduktion

Investeringsstakten, uttryckt i antalet förprovade platser i förhållande till djurantalet, steg kraftigt inom grisproduktionen under 2017. I synnerhet utmärker sig ökningen av antalet förprovade saggplatser som är på den högsta nivån på tio år. Även förprovade slaktvinsplatser uppvisar en stark ökning. En ännu starkare trend visar intresset för att investera i tillväxtstall för smågrisar. Antalet förprovade platser har närmast tredubblats från 2016. Situationen understryker att tillväxtstallarna utgör en trång sektor när produktiviteten per sagg ökar och utvecklingen syftar

till att balansera produktionskapaciteten i smågrisproduktionen. En starkare investeringsvilja i branschen har sin grund i en positiv lönsamhetsutveckling under de senaste åren. Investeringsstakten i grisproduktionen indikerar, trots ökade förprovningar, att investeringsnivåerna är för låga för att i ett långsiktigt perspektiv kunna behålla nuvarande produktionskapacitet. En kritisk investeringsstakt motsvarande fem procent förutsätter i runda tal att det investeras i närmare 8 000 saggplatser och 45 000 slaktvinsplatser årligen för att bibehålla produktionskapacitet.

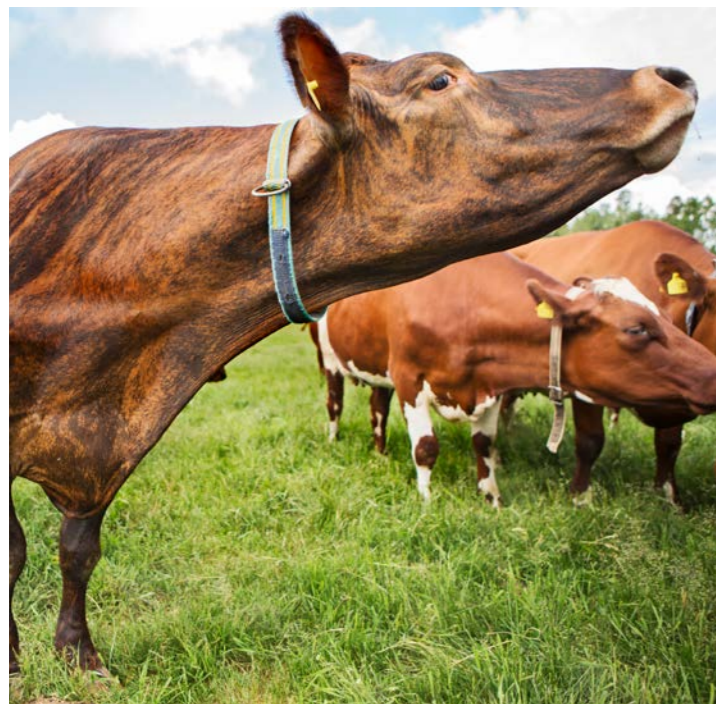

Slaktutveckling och handelsflöden i Sverige

Antalet slaktade nötkreatur minskade med 1,2 procent i förhållande till föregående år men utvecklingen varierar kraftigt mellan djurkategorierna. Fortsatt kraftigt minskad slakt av kalv och en måttlig minskning av antalet slaktade hondjur stödjer en svensk besättningsuppbyggnad. Prognosen för 2018 är att tidigare års besättningsuppbyggnad kommer att generera en ökning av antalet slaktade nötkreatur.

Den svenska exporten av nötkött ökade med sju procent under 2017 i jämförelse med föregående år. En förstärkt handel med i synnerhet Tyskland förklarar utvecklingen men mycket talar för att utvecklingen handlar om vidareexport av importerat kött.

Importen av nötkött till Sverige minskade med 4,9 procent under samma period och utvecklingen innebär ett trendbrott av kontinuerligt sjunkande marknadsandelar för svenskt nötkött. Närmare 53,5 procent av allt nötkött som konsumeras i Sverige var svenskproducerat 2017. Det var en ökning med 3,6 procent i förhållande till året innan. Samtidigt sjönk konsumtionen motsvarande tre procent mellan 2016 och 2017.

Tabell 2. Slaktutveckling och handelsflöden av nötkött i Sverige.

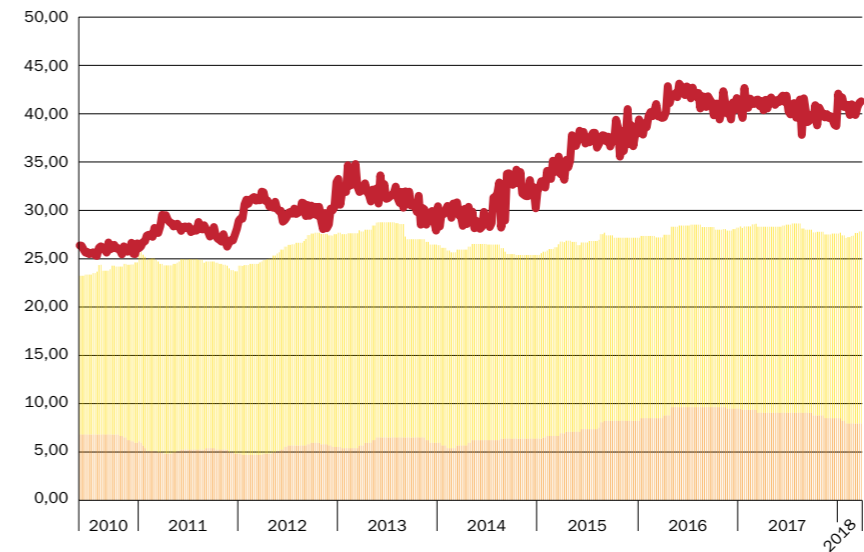
Sverige	Januari–december 2017	Δ perioden (%) 2017/16
Antal slaktade nötkreatur (1 000 – tal)	406,0	-1,2
Kalv	14,4	-11
Tjur	174,3	4
Stut	36,2	5,8
Ko	127,3	-7,7
Kviga	53,8	-2,3
Export (ton)	18 431	7
Tyskland	11 504	13
Finland	1 945	-14
Danmark	1 699	7
Belgien	603	5
Norge	392	2
Nederländerna	41	-37
Övriga	2 247	5
Import (ton)	134 663	-4,9
Irland	31 295	-11
Tyskland	22 551	-4
Nederländerna	24 127	-6
Polen	19 066	-1
Danmark	13 464	9
Brasilien	2 509	1
Finland	3 440	-7
Italien	5 267	-9
Övriga	12 944	-5

Källa: Jordbruksverket och SCB.

Lönsamhetsindikator

Nyckeltalet nötkött, minus foder och kalv, förstärktes med 5,5 procent under årets inledande 13 veckor. Prisnoteringen för ungtjur är i stort sett i fas med nivån för samma period föregående år. Foderpriserna är närmare två procent högre. Det som förklarar marginalförstärkningen i slutuppödnings är istället svagare

livkalvpriser, under 2018 är nivån cirka 13 procent lägre än föregående år. Det finns säsongsmässiga variationer som talar för lägre kalvpriser under inledningen av året men signaler om slaktkoer kan också ha bidragit till en mer balanserad efterfrågan med sjunkande priser som följd.

Figur 3. Avräkningspris, kalv- och foderkostnad per kg slaktad vikt.

● Kalv
● Foder
● Nötkött

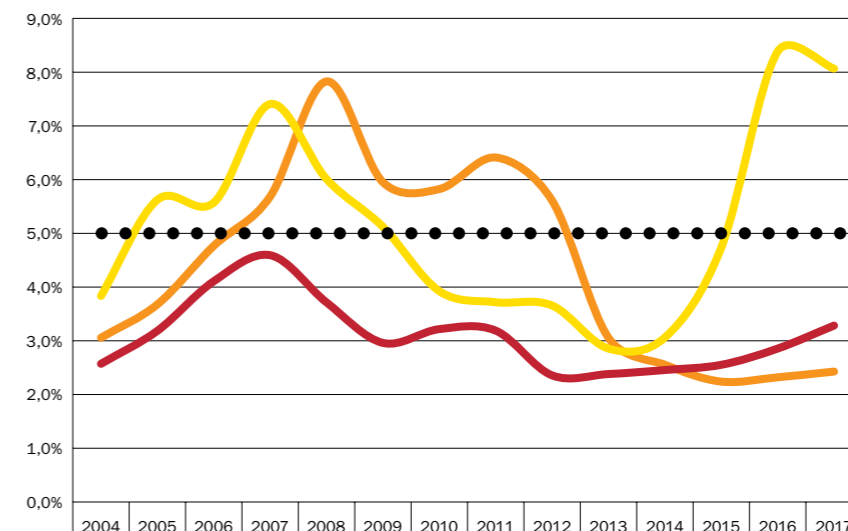
Avser 16 månaders mjölkstjur, 300 kg slaktad vikt. Uppgifterna bygger på SCBs statistik för en R3 ungtjur men är justerade för klassning, från R till O-, och transportkostnad till slakteriet på drygt en krona är borträknad.

Källa: Bearbetning av Taurus

Utvecklingen i svensk nötköttsproduktion

Sedan perioden 2007-2008 har investeringarna, uttryckt i antalet förprovade platser i förhållande till djurantalet, fallit tillbaka till nivåer som ligger under investeringsbehovet i ett långsiktigt perspektiv med genomsnittliga avskrivningstider motsvarande tjugo år. Stora variationer i lönsamhet mellan olika år leder till uppskjutna investeringsbeslut och denna trend fortsätter inom

mjölkproduktionen. Stärkta marknadssignaler inom nötköttsproduktionen har lett till ett uppsving vad gäller investeringar. Den stora ökningen av antalet förprovade platser för dikor sammanfaller sannolikt med att flera mjölkföretag ändrar verksamhetsinriktning.

Figur 4. Investeringstakt i svensk nötköttsproduktion

● Mjölkkor
● Dikor
● Ungtjur
● Kritisk investeringstakt

Källa: Jordbruksverket, egen bearbetning

Får och lamm

Slaktutveckling och handelsflöden i Sverige

Antalet slaktade lamm ökade med 2,7 procent under 2017 i förhållande till föregående år och antalet slaktade tackor och baggar ökade med 13 procent. Uppgifter från jordbruksverket visar att antalet tackor och baggar ökat med cirka tio procent sedan 2010. Utvecklingen går i otakt med en marknad som under samma period vuxit med närmare 44 procent och lämnar också ett tydligt avtryck i handelsbalansen med lammkött.

I jämförelse med 2017 minskar exporten relativt kraftigt, dock från blygsamma nivåer. Exportsiffrorna ska dock betraktas med viss skepsis då mycket talar för att handelsutvecklingen i Finland rör sig om vidareexport av utländskt lammkött.

Sedan 1997 har importen av lammkött varit större än den svenska produktionen, i synnerhet har importen från Irland och Nya Zeeland varit starkt stigande och tillväxttakten har vida överskridit den svenska produktionen som i dagsläget endast utgör 28 procent av den totala förbrukningen. Trenden ser ut att fortsätta även om det finns tecken på tillväxt i svenska lammnäring. Utmärkande är att Irland under 2017 förstärkt sin marknadsposition i Sverige och haft en högre tillväxttakt än Nya Zeeland, som närmast konkurrerar om handelsutrymmet.

Tabell 3. Slaktutveckling och handelsflöden av får och lamm i Sverige.

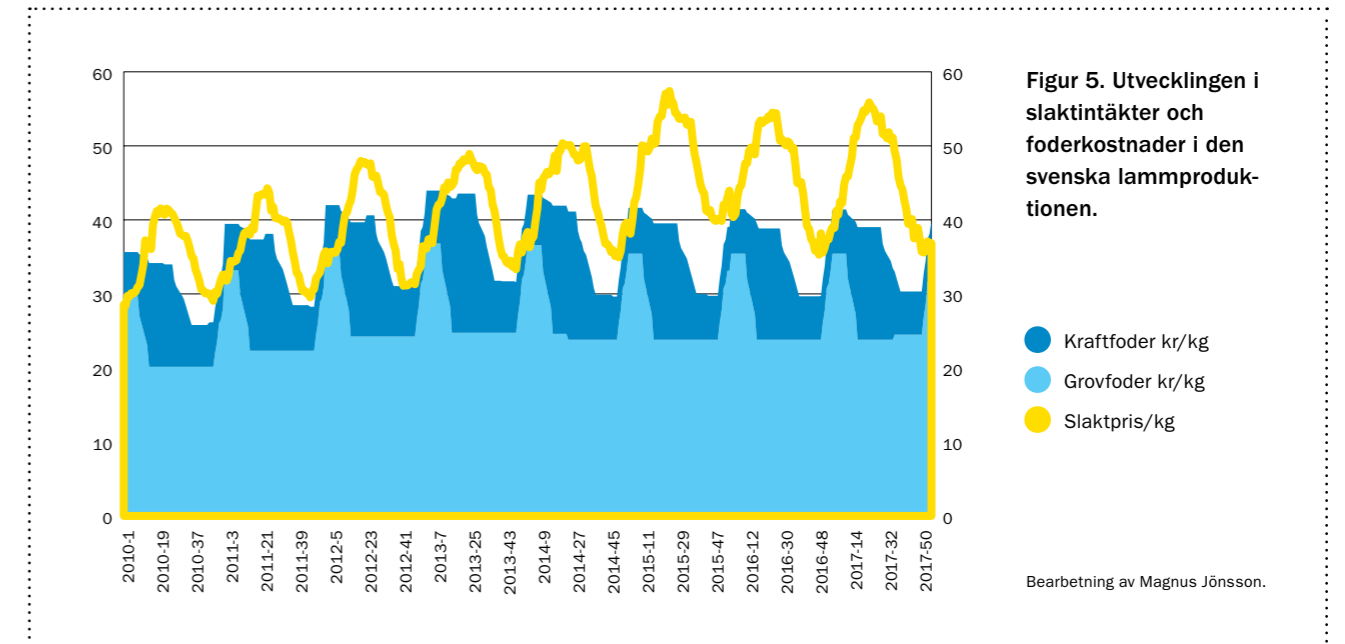
Sverige	januari-december 2017	Δ perioden (%) 2017/16
Antal slaktade tackor och baggar (1 000-tal)	37,6	13
Antal slaktade lamm (1 000-tal)	224	2,7
Export	236	-18,4
Finland	188	-27
Norge	3	376
Övriga	44	52
Import	13 647	2,9
Irland	5 201	22
Nya Zeeland	2 897	-14
Belgien	661	23
Tyskland	837	40
Övriga	4 050	-10

Källa: Jordbruksverket och SCB

Lönsamhetsindikator

Den genomsnittliga marginalutvecklingen inom lammproduktionen var i stort sett oförändrat för helåret 2017 i förhållande till föregående år. Någon uppdatering av lönsamhetsläget under inledningen av 2018 finns inte framtagen när denna text skrivs. Prisnoteringen för svenskt lammkött 2018 följer föregående års nivåer och har en stigande pristrend inför påskslakten.

På EU-marknaden rör det sig desto mer. Den genomsnittliga prisnoteringen på lammkött ligger närmare 16 procent över den svenska under inledningen av året. Positiv exportutveckling till Asien och minskad konkurrens från nya zeeländskt kött bidrar till utvecklingen.

Utvecklingen i svensk lammproduktion

Till skillnad från gris- och nötköttsproduktionen har antalet förprovade platser för får och getter varit i bättre balans med rådande produktionskapacitet, uttryckt i besättningsstorlek. Under 2014 föll dock investeringsviljan tillbaka något. Ett möjligt trendbrott kan ha skett från 2015 då investerings takten åter vände

uppåt. Fortfarande är förprovningarna för låga för att på sikt kunna bevara nuvarande produktionskapacitet, en grov uppskattning för att nå det målet är 14 000 platser. Ökningen i antalet förprovningar ska ses i ljuset av att företagarna upplever högre marginaler i produktionen.

